

Research interests

Some words about my three research interests

Diakonia

During the 19th century some, mostly German theologians got the idea that word "diakonia"¹ in Greek means humble and charitable Christian service. This idea has spread during the 20th century to other churches and Christian movements, too. In the ecumenical discussions about ministry this way of thinking about "diakonia" has spread (e.g. BEM), but it has also some problems when the churches are trying to understand each other. (E.g. in Porvoo discussions).

At the end of the last century some researchers in exegetics (Collins, Hentschel, Janhonen etc.) pointed out, that this idea was not the way of thinking 2000 years ago. At the moment we know, that the words about "diakonia" have at least many other meanings, and that the Christian social service was not only a business for the deacons.

At the moment we have a lot of literature, which interprets the words about "diakonia" as they were interpreted in the 19th century. The most recent exegetical outcomes have not yet been deeply involved in the understandings of the history of Christian charitable activities or in the history and essence of ministry.

Some research shows that it was not the deacons who were acting with the sick; it was the parish in common, or people with a special gift (of healing) or the bishops (e.g. Barrett-Lennard). We need research, which not only picks up the jobs, which are somewhere combined with the deacons. We need research, which is interested in the charitable Christian activities common during the 1st – 7th centuries. And we need research about the frequency of main activities performed by the deacons. We don't know, *how often* the deacons visited the sick or elderly or prisons or acted on liturgy or took care of the sick.

I have a personal background to this project ([described here](#)). I have made a larger project description about this (use the link below). There I describe also my part of project as a researcher and as an academic supervisor. I am working on some articles and books on this thematic and they are listed there, too.

Project: [The original form of Parish Social Work](#)

1. , here: the "job" of a deacon or deaconess, Christian Social Service, sometimes in English "diaconia", in German "diakonie", in Swedish "diakoni".

Sermon

We don't know what the listeners get when they are listening to our sermons. We have a lot of fine books about the way we should speak in, but what goes through is not yet clear.

I have published earlier some articles on preaching¹ and published my handbook on preaching in 2011 (Aito ja eheä).

✓ [See the review \(in Finnish\)](#)

us Reading in the Lutheran North on suosittelava ja tiivis katsaus Skandinavian uskonnollisen lukemisen historiaan.

OLLI VIITANIEMI
TEOL. MAIST., KUOPIO

ESKO RYÖKÄS

Aito ja eheä: Konteksti- ja kommunikaatio-homileettinen teoria. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto 2011. 194 s.

Luterilaisuutta on kuvattu sanan kirkoksi. Siksi on varsin erikoista, että homileitiikan oppikirjoja on maassamme julkaistu varsin harvakseltaan. *Saarnan käsikirjakin* on jo 11 vuotta vanha, ja Sariolan *Sana kohtaa kuulijan* on neljännesvuosisataa vanhempi. Samaan aikaan viestinnän teoriat ovat kehittyneet viime vuosikymmeninä melkoisesti.

Tätä aukkoa täyttämään on systemaattisen ja käytännöllisen teologian dosentti Esko Ryökäs julkaissut homileitiikan teoriaa käsittelevän ja soveltavan teoksen *Aito ja eheä*. Kirjan nimi pohjautuu ajatukseen, että vain aito, itsensä kanssa sinuksi tullut julistaja välittää tehokkaasti sanomaa. Epäaitous ja pyrkimys oman rikkonaisuuden salaamiseen muodostavat häiriöitä, jotka turhauttavat kuulijaa.

Teos alkaa laajalla viestinnän sekä saarnan ja homileitiikan historian yleisesityksellä. Kirjoittaja katsoo, että kirkon alkuaikoina julistuksessa keskeisintä oli viesti. Vähitellen saarnasta muodostui lähes itsetarkoitus, joka jälkeen kuuntelijasta tuli tärkeä. Nyt kirja painottaa kuulijan tärkeyttä, ja korostaa sitä, että kuuntelija on eri asia kuin kuulija. Tekijän mukaan osaava saarnaaja on aina sitonut saarnan omaan aikaansa.

Opillisessa tarkastelussa teos tekee eron ihmisen teon ja Jumalan toiminnan välille. Saarnaajalle on vapauttavaa, että hän ei itse synnytä

uskoa. Luterilaista ajattelua on korostus, että Pyhä Henki toimii sanan kautta. Tästä seuraa, että julistaja voi kehittää saarnansa niin hyväksi kuin se järjen avulla on kehitettävissä. Näin kirjoittaja on perustellut sen, että hän pureutuu kommunikaatio-teorioihin. Tuloksena on kontekstittietoinen homileettinen teoria, joka tarkastelee viestin välittymistä ja siihen vaikuttavia häiriötekijöitä julistusketjun eri vaiheissa. Tällä tekijä tarkoittaa niin viestin lähettämistä, itse viestiä sekä sen teknistä ja todellista vastaanottamista.

Kirjoittaja huomauttaa Ingvar Lindqvistin havaintoihin perustuen, että vastaanotetun viestin tulkinnasta perustuu itse tekstiin (saarnaan) vain noin kymmenesosa. Muut perillemenoon vaikuttavat seikat pohjautuvat kuuloon, näköön ja muihin havaintoihin. Hän huomauttaa myös hollantilaisesta tutkimuksesta, jonka mukaan kuulijoilla oli käsitys saarnasta jo ennen saarnan alkua. Niinpä kirjassa ei anneta paljoakaan tilaa perinteisille saarnan valmistamisen ohjeille tai hyvän saarnan muodon käsittelylle.

Ryökäs näkee saarnan kontekstissaan, jonka hän ymmärtää laajasti. Siihen vaikuttavat julistustilanteen nonverbaalit elementit, jumalanpalveluksen muut elementit, kirkkokennuksen kunto, kirkkomaan hoito, paikallinen hengellinen kulttuuri ja paikalliset yleiset puheenaiheet samoin kuin kuulijan yksityis- ja työelämän kysymyksetkin. Kaikkiin näihin liittyvät yksityiskohdat tekijä näkee mahdollisiksi saarnan perillemenoä häiritseviksi tekijöiksi. Hän katsoo kuitenkin, että ne voi myös kääntää saarnaa kannatteleviksi tekijöiksi.

Kirjoittaja painottaa kuulijaa aktiivisena toimijana. Näkemys eroaa perinteisen viestinnän teorian ja perinteisen homileitiikan varsin passiiviseksi ymmärretystä kuuntelijasta. Nykyihminen valikoi mitä hän ottaa vastaan. Tämän tekijä yhdistää luterilaiseen ajatteluun. "Luottamus Pyhän Hengen omaehtoiseen toimintaan vapauttaa julistajan oman

saarnan ja oman toiminnan ahdistavasta tarkkailusta" (s. 171). Jumala voi joka tapauksessa toimia siellä missä ja milloin sanaa julistetaan, ja hän toimii, kuten Ryökäs Augsburgin tunnustukseen viitaten toteaa, missä ja milloin sen hyväksi näkee.

Teos ulkoasultaan viimeistelty ja siinä on runsaasti esitystä tukevia kaavioita. Teoksen kirjallisuusluettelo on laaja ja kattaa suuren määrän homileettista, erityisesti saksalaista ja ruotsalaista kirjallisuutta. Myös kieliasu on teoksessa hyvin luettava.

Ryökään kirja pyrkii yhdistämään kommunikaatioteoriat ja luterilaisen ajattelun tavalla, joka vapauttaa julistajan saarnaamaan niin, että julistus menee perille. Tässä tekijä luottaa Pyhän Hengen toimintaan ihmisen toiminnan yhteydessä. Kirja on erinomainen lisä suomalaiseseen homileettiseen keskusteluun ja tarpeellinen silmien avaaja korostaessaan saarnan sijaintia kontekstissaan. Kokenutkin saarnaaja löytää Ryökään kirjasta uusia, haastavia perspektiivejä oman toimintansa pohtimiselle.

MIIKKA RUOKANEN
PROF., NANJING

SARRA TLILI
Animals in the Qur'an.
Cambridge: Cambridge
University Press 2012.
279 s.

Diskussionen kring djurens ställning i olika religiösa sammanhang är marginell men ökar. Inom islam är temat natur och djur väldigt lite utforskat och därför fyller Sarra Tlili grundliga och djupgående verk ett tomrum. Boken analyserar djurens ställning i skapelsen utgående från Koranen och utmanar rådande (miss)uppfattningar om djurens status. Enligt den rådande tolkningen har människan en särställning inte enbart i Koranen utan i skapelsen som helhet, vilket Sarra Tlili konstaterar att beror på att

Now I am visiting seminars and speaking about this topic.

I have written some sermons in German: Göttinger Predigten
Set the word Ryökäs in the search field.

1. Ryökäs Esko (1987): Predikan som Guds ord - några problem i den nyaste finländska homiletiken. – STK 1987, 118-125; Ryökäs Esko (2000): Predigtgemeinschaft im Internet - eine Kirchengemeinde? – Informationes Theologiae Europae. Internationales ökumenisches Jahrbuch für Theologie. Herausgegeben von Ulrich Nembach (Göttingen) et al. [Frankfurt am Main], 339-352; Ryökäs Esko (2001): Finländska påskpredikningar under självständighetstiden. In: (ed.) Luthersk påskpredikan i Norden 1, Från reformation till nutid. Nordiska Ministerrådet. Nord. ss. 677-719; Ryökäs Esko (2001): Påskpredikan i östra Finland 1998. In: (ed.) Luthersk påskpredikan i Norden 2, Traditioner och regioner. Nordiska ministerrådet. Nord. ss. 517-528; Ryökäs Esko (2001): Är det kvinnorna som förkunnar om välfärden? En analys av kvinnopredikningar. In: Ståhlberg, Krister (red) (ed.) Mångkulturalitet och folkligt samarbete. Nordiska ministerrådet. Nord 2000. ss. 139-146.

A Parish

What is a parish of a church, what does it do, and why? This is a functional question, but it has very big dogmatic implications. I have written some ten books about this thematic, but the main question needs more attention.

In the 1970s the parishes of the Ev.-luth. Church of Finland started to write "plans", called "seurakuntasuunnitelma". It was written for planning of parish economy and its activities, inspired by commune planning boom and stimulated by computers and 5-years-plans of socialist countries. When I was writing some of these plans and visiting other parishes as a specialist for "planning", the question arose: what kind of activities there should be in a parish and why?

In the 1980s I wrote some guidebooks for planning ¹ and some analysis of the plans ². In some years it was clear that the parishes needed more data to meet the questions of the future. I concentrated (1) on the analysis of some of the most urgent practical activities ³ and (2) on the dogmatic background for a parish life, ecclesiology ⁴. They lately led me to questions about the ministry of the Church ⁵, and forwarded me to go deeper to the problems about the work of a *deacon* (see above). The former led me to sociological analysis and understandings of parish life ⁶, a project that continues ⁷.

I am searching through theoretical ways to understand, why someone feels him/herself "at home" in a parish. Which are the elements which can stimulate this or have a negative effect on this? I hope I can find some answers and get my doctoral thesis in Sociology.

1. Seurakuntatoiminnan virikekirja 1980, Seurakuntatoiminnan kartoituskaavakkeet 1981, Tarve ja suunnittelu 1986, Miten tekisin yhteiskunnallista työtä seurakunnassani 1989, Suunnittelu seurakuntatyön tukena 1992.
2. Församlingsplaneringen i Finland 1982, Seurakuntasuunnittelun historia ja nykytila 1984.
3. On a parish's level: Livskvalitet och församling 1979, Att bli verksamhetsledare 1987, Självavårdande diakoni - karitativ självavård 1987, on a more national level: Seurakuntien henkilöstörakenne 1986, Teologi 2000 1990, Diakonianäkemyksemme 1990, Henkilöstön kehitys 1990, Työnjako vai yhteinen työ 1991, Församlingarna och stiftsrådet 1991.
4. Martti Simojokis kyrkosyn 1984, Tvåfald och enhet 1993.
5. Vapaa mutta yksin 1992, Vapaus ja ohjattu vapaus 1992, Yksi virka - Monta tehtävää 1994 (Ed.), Freedom and guided freedom 1995, Oppiiko diakonian 2000.
6. Urban Faith 2000 1993 (Ed. with Riikka Ryökäs), Kansan valta Suomessa ja kansankirkossa 2005.
7. Licentiate thesis in sociology about how big shall a parish be to build up a feeling of common parish, 2004 (unpubl.).

Homepage of Esko Ryökäs is [here](#).
Kotisivuni suomeksi on [täällä](#).